

คำถามพร้อมธงคำตอบวิชากฎหมาย วิธีพิจารณาความอาญา การสอบความรู้ชั้นเนติบัณฑิต สมัยที่ ๖๓ ปีการศึกษา ๒๕๕๓

ข้อ ๑. คำถาม พนักงานอัยการเป็นโจทก์ฟ้องว่า จำเลยชั้นรายนต์ โดยประมาทชนท้ายรถจักรยานยนต์ของนางตรี เป็นเหตุให้นางตรีผู้ขับถึงแก่ความตายและนายเอกซึ่งนั่งซ้อนท้ายได้รับอันตรายสาหัส ขอให้ลงโทษตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๙๑, ๓๐๐ นายเอกสามีโดยชอบด้วยกฎหมายของนางตรียื่นคำร้องขอเข้าร่วมเป็นโจทก์ในข้อหาทั้งสองดังกล่าว ศาลชั้นต้นอนุญาต ระหว่างสืบพยานโจทก์ นายเอกถึงแก่ความตาย นายจัตวา บุตรนายเอกกับนางตรียื่นคำร้องขอเข้าดำเนินคดีต่างผู้ตาย

ให้วินิจฉัยว่า ศาลชั้นต้นจะอนุญาตให้นายจัตวาเข้าดำเนินคดีต่างนายเอกผู้ตายได้หรือไม่

ธงคำตอบ ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๙๖วรรคหนึ่ง ที่บัญญัติว่า “เมื่อผู้เสียหายได้ยื่นฟ้องแล้วตายลง บุพการี ผู้สืบสันดาน สามีหรือภริยาจะดำเนินคดีต่างผู้ตายต่อไปก็ได้” นั้น หมายความว่า รวมถึงกรณีผู้เสียหายที่แท้จริงไม่ได้ยื่นฟ้องด้วยตนเอง แต่เป็นโจทก์ร่วมกับพนักงานอัยการด้วย (เทียบคำพิพากษาฎีกาที่ ๕๘๘๔/๒๕๕๐) ความผิดฐานประมาทเป็นเหตุให้นายเอกได้รับอันตรายสาหัส นายเอกเป็นผู้เสียหายโดยตรง การที่นายเอกซึ่งเป็นโจทก์ร่วมกับพนักงานอัยการตายลง นายจัตวาผู้สืบสันดานของนายเอกจึงยื่นคำร้องขอเข้าดำเนินคดีต่างผู้ตายได้ตามบทบัญญัติดังกล่าว

ส่วนความผิดฐานประมาทเป็นเหตุให้นางตรีถึงแก่ความตายนั้น นายเอกเป็นเพียงผู้มีอำนาจจัดการแทนผู้เสียหายตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณา

ความอาญา มาตรา ๓ (๒) และมาตรา ๕ (๒) เท่านั้น ไม่ใช่ผู้เสียหายในความผิดฐานกระทำโดยประมาทเป็นเหตุให้ผู้อื่นถึงแก่ความตาย จึงมิใช่กรณีที่ผู้เสียหายที่แท้จริงยื่นฟ้องแล้วตายลงตามมาตรา ๒๙ วรรคหนึ่ง แม้นายจัตวาจะเป็นผู้สืบสันดานของนายเอกกับนางตรีก็ตาม นายจัตวาก็ไม่มีสิทธิยื่นคำร้องขอเข้าดำเนินคดีต่างนายเอกซึ่งถึงแก่ความตายตามบทบัญญัติดังกล่าวได้ (เทียบคำพิพากษาฎีกาที่ ๘๕๓๗/๒๕๕๓)

ศาลชั้นต้นขอที่จะอนุญาตให้นายจัตวาเข้าดำเนินคดีต่างนายเอกผู้ตายได้เฉพาะข้อหาประมาทเป็นเหตุให้นายเอกได้รับอันตรายสาหัส

หมายเหตุ ปัจจุบันมีคำสั่งคำร้องศาลฎีกาที่ ท.๑๕๙๒/๒๕๕๖ วินิจฉัยกลับคำพิพากษาฎีกาที่ ๘๕๓๗/๒๕๕๓ แล้ว

ข้อ ๒. คำถาม พนักงานอัยการเป็นโจทก์ฟ้องนายดำเป็นจำเลยต่อศาลชั้นต้นว่า จำเลยได้บุกรุกเข้าไปในบ้านของนายสมชาย ผู้เสียหาย แล้วลักเอาโฉนดที่ดินและบัตรเครดิต ซึ่งเป็นบัตรอิเล็กทรอนิกส์ของธนาคารทุนไทย จำกัด (มหาชน) ที่ออกให้แก่ผู้เสียหายไป หลังเกิดเหตุจำเลยได้นำบัตรอิเล็กทรอนิกส์ดังกล่าวไปใช้เบิกถอนเงิน จำนวน ๒๐๐,๐๐๐ บาท ผ่านเครื่องฝาก-ถอนเงินอัตโนมัติไปจากวงเงินบัตรเครดิตของผู้เสียหายโดยมิชอบ ทำให้ผู้เสียหายและธนาคารทุนไทย จำกัด (มหาชน) ได้รับความเสียหาย และจำเลยได้ปลอมหนังสือมอบอำนาจให้จำเลยนำที่ดินตามโฉนดที่ดินที่จำเลยลักจากผู้เสียหายไปขายให้แก่นายเขียว เป็นเงิน ๕๐๐,๐๐๐ บาท และได้จดทะเบียนเปลี่ยนแปลงโอนกรรมสิทธิ์ที่ดินดังกล่าวให้แก่นายเขียว อันเป็นความผิดฐานลักทรัพย์ ปลอมเอกสารสิทธิใช้เอกสารสิทธิปลอม และใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์ของผู้อื่นที่ออกให้เพื่อใช้เบิกเงิน กับขอให้จำเลยคืนหรือใช้ราคาที่ดิน จำนวน ๕๐๐,๐๐๐ บาท และคืนเงิน จำนวน ๒๐๐,๐๐๐ บาท ให้แก่ผู้เสียหาย

ให้วินิจฉัยว่า พนักงานอัยการโจทก์จะขอให้จำเลยคืนหรือใช้ราคาที่ดินจำนวน ๕๐๐,๐๐๐ บาท และคืนเงิน จำนวน ๒๐๐,๐๐๐ บาท ที่จำเลยใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์เบิกถอนไปให้แก่ผู้เสียหายได้หรือไม่

ธงคำตอบ ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๔๓ ให้
อำนาจพนักงานอัยการที่จะเรียกทรัพย์สินหรือราคาคืนแทนผู้เสียหายเฉพาะ
ทรัพย์สินหรือราคาของผู้เสียหายสูญหายไปเนื่องจากการกระทำผิด

จำเลยลักโฉนดที่ดินของผู้เสียหายไป ทรัพย์สินของผู้เสียหายที่สูญหายไป
คือ โฉนดที่ดินเท่านั้น แม้จำเลยจดทะเบียนโอนกรรมสิทธิ์ที่ดินให้แก่บุคคล
ภายนอกโดยได้รับเงิน จำนวน ๕๐๐,๐๐๐ บาท ก็ตาม แต่ก็ยังเป็นเงินที่จำเลย
ได้มาจากการปลอมหนังสือมอบอำนาจของผู้เสียหายแล้วขายที่ดิน มิใช่
ทรัพย์สินของผู้เสียหายที่สูญหายไปเนื่องจากการกระทำผิดฐานลักทรัพย์ จำเลย
จึงไม่ต้องใช้ราคาที่ดินเป็นเงินตามที่ได้รับจากการขายที่ดินแก่ผู้เสียหาย เพราะ
มิใช่เป็นการคืนทรัพย์สินตามคำขอของพนักงานอัยการ พนักงานอัยการจึงไม่มี
อำนาจขอให้จำเลยคืนหรือใช้ราคาที่ดิน จำนวน ๕๐๐,๐๐๐ บาท แก่ผู้เสียหาย

จำเลยใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์ไปใช้เบิกถอนเงิน จำนวน ๒๐๐,๐๐๐ บาท
ของผู้เสียหายไปอันเป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๖๙/๕
และมาตรา ๒๖๙/๗ นั้น พนักงานอัยการโจทก์ฟ้องว่า จำเลยได้ใช้บัตร
อิเล็กทรอนิกส์ของธนาคารทูนไทย จำกัด (มหาชน) ซึ่งได้ออกให้แก่ผู้เสียหาย
อันเป็นทรัพย์สินส่วนหนึ่งที่จำเลยได้ลักไปเพื่อใช้ประโยชน์ในการเบิกถอนเงิน
จำนวน ๒๐๐,๐๐๐ บาท ไปจากวงเงินเครดิตของผู้เสียหายโดยมิชอบและยังมี
คำขอท้ายฟ้องขอให้บังคับจำเลยคืนเงินจำนวนดังกล่าวด้วย ดังนั้น ย่อมแปล
คำฟ้องของโจทก์ได้ว่า โจทก์มุ่งประสงค์ที่จะให้ลงโทษจำเลยฐานลักเงินของ
ผู้เสียหายอยู่ด้วย เพียงแต่วิธีการลักเงินดังกล่าวก็โดยการใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์
เบิกถอนเงินผ่านเครื่องฝาก-ถอนเงินอัตโนมัตินั่นเอง จึงเป็นความผิดเกี่ยวกับ
บัตรอิเล็กทรอนิกส์และความผิดฐานลักทรัพย์ด้วย ซึ่งประมวลกฎหมายวิธี
พิจารณาความอาญา มาตรา ๔๓ บัญญัติให้พนักงานอัยการมีอำนาจขอให้
เรียกทรัพย์สินหรือใช้ราคาแทนผู้เสียหาย พนักงานอัยการโจทก์จึงมีอำนาจขอให้
จำเลยคืนเงิน จำนวน ๒๐๐,๐๐๐ บาท แก่ผู้เสียหายได้ (คำพิพากษาฎีกาที่
๕๒/๒๕๕๓)

ข้อ ๓. คำถาม (ก) คดีอาญาเรื่องหนึ่ง พนักงานอัยการพิจารณาสำนวนการสอบสวนแล้วมีคำสั่งฟ้องผู้ต้องหา ปรากฏว่าคดีนั้นเป็นความผิดลหุโทษซึ่งอาจเปรียบเทียบได้ จึงสั่งให้ส่งผู้ต้องหาพร้อมด้วยสำนวนกลับไปยังพนักงานสอบสวนให้พยายามเปรียบเทียบคดีนั้น แต่พนักงานสอบสวนไม่เห็นด้วย เพราะผู้ต้องหาทำผิดกรรมเป็นนักเลงอันธพาลเกะกะเกร และกระทำผิดเป็นอาชญา จึงไม่ยอมเปรียบเทียบตามคำสั่งพนักงานอัยการ

(ข) พนักงานอัยการมีคำสั่งฟ้องคดีความผิดตามพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งอาจเปรียบเทียบได้โดยพระราชบัญญัติดังกล่าวกำหนดให้คณะกรรมการเปรียบเทียบคดีเป็นผู้มีอำนาจพิจารณาเปรียบเทียบ พนักงานอัยการพิจารณาแล้วเห็นควรให้เปรียบเทียบ จึงสั่งให้ส่งผู้ต้องหาและสำนวนไปยังคณะกรรมการเปรียบเทียบคดีให้พยายามเปรียบเทียบคดีนั้น แต่คณะกรรมการเปรียบเทียบคดีไม่เห็นพ้องกับคำสั่งของพนักงานอัยการ เพราะผู้ต้องหาทำความผิดหลายครั้งแล้ว จึงไม่ยอมเปรียบเทียบคดีดังกล่าว

ให้วินิจฉัยว่า การกระทำของพนักงานสอบสวนตามข้อ (ก) คำสั่งของพนักงานอัยการ และการกระทำของคณะกรรมการเปรียบเทียบคดีตามข้อ (ข) ชอบด้วยกฎหมายหรือไม่

ธงคำตอบ ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๔๔ บัญญัติว่า ในกรณีที่พนักงานอัยการมีคำสั่งฟ้อง ถ้าความผิดนั้นเป็นความผิดซึ่งอาจเปรียบเทียบได้ ถ้าเห็นสมควรพนักงานอัยการมีอำนาจสั่งให้พนักงานสอบสวนพยายามเปรียบเทียบคดีนั้นได้

(ก) พนักงานสอบสวนต้องปฏิบัติตามคำสั่งของพนักงานอัยการ โดยต้องพยายามเปรียบเทียบคดีนั้น พนักงานสอบสวนจะปฏิเสธหรือโต้แย้งคำสั่งของพนักงานอัยการไม่ได้ การกระทำของพนักงานสอบสวนจึงไม่ชอบด้วยกฎหมาย

(ข) เป็นคดีซึ่งเปรียบเทียบได้ตามกฎหมายอื่น ซึ่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ กำหนดให้เป็นอำนาจของคณะกรรมการเปรียบเทียบคดี พนักงานอัยการไม่มีอำนาจสั่งให้คณะกรรมการดังกล่าวทำการเปรียบเทียบคดีได้ เพราะมิใช่พนักงานสอบสวน ตามประมวลกฎหมายวิธี

พิจารณาความอาญา มาตรา ๑๔๔ คำสั่งของพนักงานอัยการไม่ชอบด้วยกฎหมาย คณะกรรมการเปรียบเทียบคดีจึงไม่ต้องปฏิบัติตามคำสั่งนั้น การกระทำของคณะกรรมการเปรียบเทียบคดีจึงชอบด้วยกฎหมาย (คำพิพากษาฎีกาที่ ๙๗๗/๒๕๔๕)

ข้อ ๔. คำถาม โจทก์ที่ ๑ และโจทก์ที่ ๒ ต่างยื่นฟ้องจำเลยในความผิดฐานฉ้อโกง ขอให้ลงโทษตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๔๑ ศาลชั้นต้นได้สอบสวนมูลฟ้องแล้วเห็นว่าคดีมีมูล ให้ประทับฟ้อง จำเลยให้การปฏิเสธ ศาลชั้นต้นสั่งให้รวมการพิจารณาคดีทั้งสองเข้าด้วยกัน และกำหนดให้มีการตรวจพยานหลักฐาน ครั้นถึงวันนัดตั้งกล่าว โจทก์ที่ ๒ และจำเลยมาศาล ส่วนโจทก์ที่ ๑ และทนายความไม่มาศาล ศาลชั้นต้นจึงพิพากษายกฟ้องโจทก์ที่ ๑ กับให้นัดสืบพยานโจทก์ที่ ๒ ในนัดต่อไป ในวันนัดตั้งกล่าว โจทก์ที่ ๒ ทนายความ และพยานของโจทก์ที่ ๒ ไม่มาศาล ศาลชั้นต้นสั่งว่า โจทก์ที่ ๒ ไม่มีพยานมาสืบ พิพากษายกฟ้องโจทก์ที่ ๒ ต่อมาทั้งโจทก์ที่ ๑ และโจทก์ที่ ๒ ต่างยื่นคำร้องต่อศาลชั้นต้นภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันที่ศาลยกฟ้อง ขอให้ยกคดีขึ้นตรวจพยานหลักฐานใหม่และพิจารณาใหม่ตามลำดับ โดยอ้างถึงเหตุสมควรที่มาศาลไม่ได้ ศาลชั้นต้นมีคำสั่งว่า โจทก์ที่ ๑ และโจทก์ที่ ๒ ไม่มีสิทธิขอให้ยกคดีขึ้นตรวจพยานหลักฐานใหม่และพิจารณาใหม่ จึงให้ยกคำร้องของโจทก์ที่ ๑ และโจทก์ที่ ๒

ให้วินิจฉัยว่า คำสั่งของศาลชั้นต้นที่ให้ยกคำร้องดังกล่าวชอบหรือไม่

ธงคำตอบ กรณีโจทก์ที่ ๑ ไม่มาศาลในวันตรวจพยานหลักฐานนั้น ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๗๓/๒ วรรคหนึ่ง บัญญัติให้นำบทบัญญัติมาตรา ๑๖๖ มาใช้บังคับโดยอนุโลม จึงถือว่าโจทก์ที่ ๑ ไม่มาศาลตามกำหนดนัด ศาลชั้นต้นย่อมพิพากษายกฟ้องโจทก์ที่ ๑ ได้ตาม มาตรา ๑๖๖ วรรคหนึ่ง ประกอบมาตรา ๑๗๓/๒ วรรคหนึ่งดังกล่าว ซึ่ง โจทก์ที่ ๑ ก็มีสิทธิที่จะยื่นคำร้องต่อศาลชั้นต้นภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันที่ศาลยกฟ้อง เพื่อขอให้ยกคดีขึ้นตรวจพยานหลักฐานใหม่ได้ตามมาตรา ๑๖๖

วรรคสอง ประกอบมาตรา ๑๗๓/๒ วรรคหนึ่ง ดังนั้น คำสั่งของศาลชั้นต้นที่
ให้ยกคำร้องของโจทก์ที่ ๑ จึงไม่ชอบ

กรณีที่โจทก์ที่ ๒ ไม่มาศาลในวันนัดสืบพยานโจทก์ที่ ๒ นั้น ถือว่า
โจทก์ที่ ๒ ไม่มาศาลตามกำหนดนัด ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความ
อาญา มาตรา ๑๖๖ วรรคหนึ่ง ประกอบมาตรา ๑๘๑ ศาลชั้นต้นชอบที่จะ
พิพากษายกฟ้องด้วยเหตุโจทก์ที่ ๒ ไม่มาศาลตามกำหนดนัดตามบทบัญญัติ
ดังกล่าว การที่ศาลชั้นต้นสั่งว่าโจทก์ที่ ๒ ไม่มีพยานมาสืบ พินิจพิเคราะห์
โจทก์ที่ ๒ จึงไม่ชอบ แต่แม้ศาลชั้นต้นจะยกฟ้องด้วยเหตุดังกล่าวก็ไม่ใช่การ
ตัดสิทธิโจทก์ที่ ๒ ที่จะยื่นคำร้องต่อศาลชั้นต้นภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันที่
ศาลยกฟ้องเพื่อขอให้ยกคดีขึ้นพิจารณาใหม่ได้ตามมาตรา ๑๖๖ วรรคสอง
ประกอบมาตรา ๑๘๑ ดังนั้น คำสั่งของศาลชั้นต้นที่ให้ยกคำร้องของโจทก์ที่ ๒
จึงไม่ชอบ (เทียบคำพิพากษาฎีกาที่ ๓๗๓๖/๒๕๕๑)

ข้อ ๕. คำถาม โจทก์ฟ้องขอให้ลงโทษจำเลยตามประมวลกฎหมาย
อาญา มาตรา ๒๙๗ จำเลยให้การปฏิเสธ ศาลชั้นต้นพิพากษาว่า จำเลยมี
ความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๙๕ ลงโทษจำคุก ๓ เดือน
โดย

(ก) ให้เปลี่ยนโทษจำคุกเป็นกักขังแทน โจทก์อุทธรณ์ขอให้ลงโทษ
จำเลยตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๙๗ จำเลยอุทธรณ์ว่าไม่ได้กระทำ
ความผิด ศาลอุทธรณ์พิพากษาว่า จำเลยมีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา
มาตรา ๒๙๕ ให้ลงโทษจำคุก ๓ เดือน ไม่เปลี่ยนโทษจำคุกเป็นกักขัง จำเลย
ฎีกาว่าไม่ได้กระทำความผิด

(ข) โทษจำคุกให้รอการลงโทษไว้ ๑ ปี โจทก์อุทธรณ์ขอให้ลงโทษ
จำเลยให้หนักขึ้น และไม่รอการลงโทษ ศาลอุทธรณ์พิพากษาแก้เป็นว่า ไม่รอ
การลงโทษ แต่ให้เปลี่ยนโทษจำคุกเป็นกักขังแทน จำเลยฎีกาขอให้รอการ
ลงโทษ

ให้วินิจฉัยว่า ศาลชั้นต้นจะสั่งฎีกาตามข้อ (ก) และข้อ (ข) อย่างไร

ธงคำตอบ (ก) ศาลชั้นต้นพิพากษาว่าจำเลยมีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๙๕ ให้ลงโทษจำคุก ๓ เดือน เปลี่ยนโทษจำคุกเป็นกักขังแทน ศาลอุทธรณ์ยังคงพิพากษาว่าจำเลยมีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๙๕ แต่ให้ลงโทษจำคุก ๓ เดือน โดยไม่เปลี่ยนโทษจำคุกเป็นโทษกักขัง เป็นกรณีที่ศาลอุทธรณ์พิพากษาแก้คำพิพากษาศาลชั้นต้น มิใช่เป็นการพิพากษากลับ จึงห้ามมิให้คู่ความฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริงตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๑๙ ตีจำเลยฎีกาว่าไม่ได้กระทำความผิดอันเป็นฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริง จึงต้องห้ามตามบทมาตราดังกล่าว ดังนั้น ศาลชั้นต้นต้องสั่งไม่รับฎีกาของจำเลย

(ข) ศาลชั้นต้นลงโทษจำคุกจำเลย ๓ เดือน โทษจำคุกให้รอกการลงโทษไว้ ๑ ปี ศาลอุทธรณ์ไม่รอกการลงโทษแต่ให้เปลี่ยนโทษจำคุกเป็นกักขังแทนเป็นกรณีที่ศาลอุทธรณ์แก้จากรอกการลงโทษ เป็นไม่รอกการลงโทษอันเป็นการแก้ไขมาก และลงโทษกักขัง ซึ่งเป็นการเพิ่มเติมโทษจำเลย จึงไม่ห้ามจำเลยฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริงตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๑๙ จำเลยจึงฎีกาขอให้รอกการลงโทษ ซึ่งเป็นปัญหาข้อเท็จจริงได้ไม่ต้องห้ามตามบทมาตราดังกล่าว ศาลชั้นต้นต้องสั่งรับฎีกาของจำเลย

ข้อ ๖. คำถาม นางเจนผู้เสียหายนำสำเนาหมายจับซึ่งไม่มีการรับรองว่าถูกต้องแล้วที่ให้จับนางดำผู้ต้องหาว่ากระทำความผิดฐานทำร้ายร่างกายจนเป็นเหตุให้ได้รับอันตรายสาหัส ซึ่งต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หกเดือนถึงสิบปี มอบให้แก่ร้อยตำรวจตรีเข้มและชียืนยันให้จับนางดำที่เห็นนางเจนแล้วกำลังจะขึ้นรถยนต์รับจ้าง ร้อยตำรวจตรีเข้มจึงจับนางดำโดยแจ้งว่าต้องถูกจับ แจ้งข้อกล่าวหาและแสดงสำเนาหมายจับดังกล่าวพร้อมแจ้งสิทธิตามกฎหมาย แล้วนำนางดำส่งมอบแก่พันตำรวจโทขาว พนักงานสอบสวนของที่ทำการของพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบ พันตำรวจโทขาวแจ้งสิทธิตามกฎหมายแล้วให้สิบตำรวจโทหญิงแดงค้นตัวนางดำ พบและยึดมีด ๑ เล่ม ไว้เป็นของกลาง และสอบ

ปากคำนางดำแล้วอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราว นางดำยื่นคำร้องต่อศาลขอให้ปล่อยตัวโดยคำร้องระบุเหตุการณ์ข้างต้น และอ้างว่าการจับ การค้นกับการคุมขังมิชอบด้วยกฎหมาย ศาลสั่งยกคำร้องโดยมิได้ไต่สวน

ให้วินิจฉัยว่า การจับ การค้นของเจ้าพนักงาน และคำสั่งของศาลชอบด้วยกฎหมายหรือไม่

ธงคำตอบ กรณีเจ้าพนักงานจับและจัดการตามสำเนาหมายจับที่มีได้ รับรองว่าถูกต้องแล้วนั้น แม้จะถือไม่ได้ว่าเป็นการจับโดยมีหมายจับหรือจัดการตามหมายจับตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒ (๙) มาตรา ๗๗ วรรคสอง (๑) ก็ตาม แต่เมื่อมีการออกหมายจับแล้วก็แสดงให้เห็นในตัวว่า มีหลักฐานตามสมควรว่านางดำผู้ต้องหาจะได้กระทำความผิดอาญาไม่ว่าจะมีอัตราโทษจำคุกอย่างสูงเกินสามปีหรือไม่ และมีเหตุอันควรเชื่อว่าผู้ต้องหาจะหลบหนีเพราะเห็นผู้เสียหายแล้วก็เตรียมจะขึ้นรถยนต์รับจ้าง อันหมายถึงมีเหตุที่จะออกหมายจับผู้ต้องหาตามมาตรา ๖๖ (๒) และเห็นได้ว่ากรณีเช่นนี้มีความจำเป็นเร่งด่วนที่ไม่อาจขอให้ศาลออกหมายจับผู้ต้องหานั้นได้ทันหรือจัดหาต้นฉบับหมายจับหรือเอกสารตามมาตรา ๗๗ วรรคสอง (๑) ได้ทัน เจ้าพนักงานย่อมมีอำนาจจับผู้ต้องหาได้โดยไม่มีหมายจับหรือคำสั่งของศาลตามมาตรา ๗๘ (๓) การจับของเจ้าพนักงานจึงชอบด้วยกฎหมาย (ตามมติเสียงข้างมากของที่ประชุมกรรมการออกข้อสอบ)

กรณีการค้นนั้น เจ้าพนักงานผู้รับตัวผู้ถูกจับโดยชอบไว้ มีอำนาจค้นตัวผู้ต้องหาและยึดสิ่งของต่าง ๆ ที่อาจใช้เป็นพยานหลักฐานได้ และให้หญิงอื่นค้นตัวผู้ต้องหาหญิง การค้นตัวจึงชอบด้วยกฎหมายตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๘๕ วรรคหนึ่ง และวรรคสอง

กรณีคำสั่งของศาลนั้น เมื่อเจ้าพนักงานจับชอบด้วยกฎหมาย มีผลให้การคุมขังชอบด้วยกฎหมาย ทั้งนายดำได้รับอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราว ไม่ถูกคุมขัง ศาลชอบที่จะสั่งยกคำร้องโดยไม่จำเป็นต้องไต่สวนก่อน คำสั่งศาลจึงชอบด้วยกฎหมาย

ข้อ ๗. คำถาม นายชาวเป็นโจทก์ฟ้องนายดำว่าบุกรุกที่ดินของ นายชาวเป็นคดีละเมิด ขอให้ขับไล่และให้นายดำชดใช้ค่าเสียหาย ทั้งได้ร้องทุกข์ให้ เจ้าพนักงานตำรวจดำเนินคดีอาญารฐานบุกรุกที่ดินแปลงดังกล่าวด้วย ต่อมา พนักงานอัยการฟ้องนายดำเป็นคดีอาญา ข้อหาบุกรุกที่ดินแปลงเดียวกันนั้น

(ก) ถ้าศาลในคดีอาญามีคำพิพากษาถึงที่สุดก่อนว่าที่ดินพิพาทเป็นของ นายชาว นายดำมีความผิดฐานบุกรุก ดังนี้ จะมีผลต่อคดีแพ่งอย่างไร

(ข) ถ้าศาลคดีแพ่งมีคำพิพากษาถึงที่สุดก่อนคดีอาญา ว่านายดำบุกรุก ที่ดินของนายชาว เป็นละเมิด ให้ขับไล่นายดำและให้นายดำชดใช้ค่าเสียหาย พนักงานอัยการโจทก์จะอ้างคำพิพากษาคดีแพ่งนั้นมาเป็นประโยชน์แก่คดีของ โจทก์ได้หรือไม่ เพียงใด

ธงคำตอบ (ก) คดีแพ่งเรื่องนี้เป็นคดีแพ่งที่เกี่ยวข้องกับคดีอาญาจึง อยู่ในบังคับประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๔๖ ที่บัญญัติให้ ศาลในคดีส่วนแพ่งจำต้องถือข้อเท็จจริงตามที่ปรากฏในคำพิพากษาคดีส่วนอาญา เมื่อศาลคดีส่วนอาญามีคำพิพากษาถึงที่สุดว่าที่ดินพิพาทเป็นของนายชาว นายดำเป็นผู้บุกรุก ศาลในคดีแพ่งจึงต้องถือข้อเท็จจริงเป็นยุติเช่นเดียวกัน เข้าลักษณะเป็นข้อเท็จจริงซึ่งไม่อาจโต้แย้งได้ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณา ความแพ่ง มาตรา ๘๔ (๒) นายดำจะขอสืบพยานหลักฐานหักล้างหรือโต้แย้ง ให้เห็นเป็นอย่างอื่นมิได้

(ข) ไม่มีกฎหมายบัญญัติให้ศาลคดีส่วนอาญาต้องถือข้อเท็จจริงเป็นยุติ ตามคดีแพ่ง พนักงานอัยการโจทก์ไม่อาจอ้างคำพิพากษาคดีแพ่งมาผูกพัน จำเลยคดีอาญาเป็นการเด็ดขาดไม่ได้ ถึงแม้จำเลยจะต้องถูกผูกพันตามคำ พิพากษาคดีแพ่งตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๑๔๕ วรรคหนึ่งก็ตาม ศาลก็ต้องให้โอกาสจำเลยคดีอาญาต่อสู้คดีได้เต็มที่ โจทก์คงมี สิทธินำสืบเพียงคำพิพากษาคดีแพ่งนั้นมาเป็นพยานหลักฐานของโจทก์ได้ชั้นหนึ่ง เท่านั้น แต่จำเลยก็ยังมีสิทธินำสืบพยานหลักฐานหักล้างได้ (เทียบคำพิพากษา ฎีกาที่ ๑๙๙๘/๒๕๕๓)

ข้อ ๘. คำถาม นายดีฟ้องนายมาเป็นจำเลยขอให้ลงโทษในความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๘๒ วรรคสาม ฐานเพื่อสนองความใคร่ของผู้อื่น นายมาได้พาเด็กหญิงฟ้าอายุ ๑๔ ปี ซึ่งเป็นบุตรของนายดีไปเพื่อการอนาจาร ซึ่งมีอัตราโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงยี่สิบปี ศาลชั้นต้นได้สวนมูลฟ้องแล้วมีคำสั่งว่าคดีมีมูล ให้ประทับฟ้อง

(ก) กรณีแรก ในชั้นพิจารณาโจทก์แถลงว่า หลังจากที่เด็กหญิงฟ้าเบิกความในชั้นได้สวนมูลฟ้องแล้ว เด็กหญิงฟ้าได้หลบหนีไปจากบ้านและหาตัวไม่พบจนบัดนี้ จึงขอให้ศาลนำคำเบิกความในชั้นได้สวนมูลฟ้องของเด็กหญิงฟ้าเป็นพยานหลักฐานในชั้นพิจารณา

(ข) กรณีที่สอง เด็กหญิงฟ้าไม่ได้หลบหนีไปจากบ้าน แต่ศาลอนุญาตตามที่คู่ความตกลงกันให้ถือเอาบันทึกคำเบิกความของเด็กหญิงฟ้าในชั้นได้สวนมูลฟ้องเป็นคำเบิกความของพยานในชั้นพิจารณา โดยไม่ต้องให้เด็กหญิงฟ้าเบิกความใหม่ในชั้นพิจารณา

ให้วินิจฉัยว่า ศาลจะรับฟังบันทึกคำเบิกความในชั้นได้สวนมูลฟ้องของเด็กหญิงฟ้าเป็นพยานหลักฐานในชั้นพิจารณาในแต่ละกรณีได้หรือไม่

ธงคำตอบ (ก) ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๒๖/๕ บัญญัติว่า ในชั้นพิจารณาหากมีเหตุจำเป็นหรือเหตุอันสมควร ศาลอาจรับฟังบันทึกคำเบิกความในชั้นได้สวนมูลฟ้องได้ การที่เด็กหญิงฟ้าหลบหนีไปจากบ้านและโจทก์ไม่อาจนำตัวมาเบิกความในชั้นพิจารณา จึงเป็นเหตุจำเป็นหรือเหตุอันสมควรที่ศาลย่อมจะรับฟังบันทึกคำเบิกความในชั้นได้สวนมูลฟ้องของเด็กหญิงฟ้าประกอบพยานหลักฐานอื่นในคดีได้

(ข) ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๓๗ วรรคสอง บัญญัติว่า ในกรณีที่คู่ความตกลงกัน ศาลอาจอนุญาตให้ถือเอาบันทึกคำเบิกความของพยานในชั้นได้สวนมูลฟ้องเป็นคำเบิกความพยานในชั้นพิจารณา โดยไม่ต้องให้พยานเบิกความใหม่ได้ เว้นแต่ในข้อหาความผิดที่มีอัตราโทษอย่างต่ำจำคุกตั้งแต่ห้าปีขึ้นไปหรือโทษที่สถานหนักกว่านั้น เมื่อปรากฏว่าความผิดที่ฟ้องตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๘๒ วรรคสาม มีอัตราโทษจำคุก

ตั้งแต่ห้าปีถึงยี่สิบปี จึงเข้าช้อยกเว้นที่ศาลไม่อาจอนุญาตตามมาตรา ๒๓๗
วรรคสอง ได้ และเมื่อเด็กหญิงฟ้ายังมีตัวอยู่ย่อมไม่มีเหตุจำเป็นหรือเหตุอัน
สมควรที่ศาลจะรับฟังบันทึกคำเบิกความในชั้นไต่สวนมูลฟ้องของเด็กหญิงฟ้า
ประกอบพยานหลักฐานอื่น ตามมาตรา ๒๒๖/๕ ดังนั้น ศาลจึงไม่อาจรับฟัง
บันทึกคำเบิกความในชั้นไต่สวนมูลฟ้องของเด็กหญิงฟ้ามาเป็นคำเบิกความในชั้น
พิจารณาได้

ข้อ ๙. คำถาม พนักงานอัยการ สำนักงานอัยการสูงสุด เป็นโจทก์
ฟ้องจำเลยที่ ๑ จำเลยที่ ๒ และจำเลยที่ ๓ ในความผิดฐานเป็นกบฏ
ศาลอาญาได้นัดสืบพยานโจทก์นัดแรกในวันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๕๔ เวลา
๙.๐๐ นาฬิกา ก่อนวันนัดพิจารณา โจทก์ได้ยื่นคำร้องต่อศาลขอให้พิจารณา
เป็นการลับ เพราะมีข้อเท็จจริงในทางการเมืองที่สำคัญอันจำเป็นต้องปกปิดเพื่อ
ป้องกันความลับอันเกี่ยวกับความปลอดภัยของประเทศมิให้ล่วงรู้ถึงประชาชน
ศาลได้ส่งสำเนาคำร้องให้จำเลย หากจะคัดค้านให้แถลงคัดค้านภายใน ๓ วัน
จำเลยทั้งสามเห็นว่า คดีนี้เป็นคดีที่อยู่ในความสนใจของประชาชน ควรจะให้
ประชาชนได้รับทราบและติดตามฟังการพิจารณาคดีได้โดยตลอดเช่นคดีอาญา
ทั่วไปตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๔๐ (๒)
ที่ให้สิทธิพื้นฐานในกระบวนการพิจารณาของศาลที่ต้องกระทำโดยเปิดเผย โจทก์จึง
ไม่มีสิทธิที่จะขอให้พิจารณาเป็นการลับ

ให้ท่านในฐานะทนายความของจำเลยทั้งสามร่างคำร้องคัดค้านให้ตาม
ความประสงค์ของจำเลยทั้งสาม (ให้ร่างแต่ใจความในคำร้องเท่านั้น)

ธงคำตอบ ข้อ ๑. คดีนี้ศาลนัดสืบพยานโจทก์นัดแรกในวันที่ ๒๕
เมษายน ๒๕๕๔ เวลา ๙.๐๐ นาฬิกา ตามความแจ้งอยู่แล้วนั้น

ข้อ ๒. ตามที่โจทก์ได้ยื่นคำร้องขอให้ศาลพิจารณาเป็นการลับโดยอ้างว่า
มีข้อเท็จจริงในทางการเมืองที่สำคัญอันจำเป็นต้องปกปิดเพื่อป้องกันความลับ
อันเกี่ยวกับความปลอดภัยของประเทศมิให้ล่วงรู้ถึงประชาชนนั้น จำเลยทั้งสาม
ขอคัดค้านว่าคดีนี้เป็นคดีที่อยู่ในความสนใจของประชาชนควรจะให้ประชาชนได้

รับทราบและติดตามฟังการพิจารณาคดีได้โดยตลอดเช่นเดียวกับคดีอาญาทั่วไป ตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๔๐ (๒) ที่ให้สิทธิพื้นฐานในกระบวนการพิจารณาของศาลที่ต้องกระทำโดยเปิดเผย โจทก์จึงไม่มีสิทธิที่จะขอให้พิจารณาเป็นการลับ ด้วยเหตุผลดังกล่าว ขอศาลได้โปรดยกคำร้องของโจทก์เสียและดำเนินกระบวนการพิจารณาต่อไปโดยเปิดเผย ขอศาลได้โปรดอนุญาต

ข้อ ๑๐. คำถาม ในการจัดตั้งบริษัทจำกัดเพื่อประกอบธุรกิจ ต้องมีการประชุมของผู้เริ่มก่อการตั้งบริษัทก่อนที่จะมีการนำความไปจดทะเบียนกับพนักงานเจ้าหน้าที่ ให้ท่านจัดทำหนังสือนัดประชุมตั้งบริษัทเนติไทย จำกัด ที่มีรายละเอียดครบถ้วนตามที่กฎหมายกำหนด

ธงคำตอบ

หนังสือนัดประชุมตั้งบริษัท
บริษัท เนติไทย จำกัด
วันที่ ๓ เมษายน ๒๕๕๔

เรื่อง ขอเชิญประชุมตั้งบริษัท

เรียน ท่านผู้เข้าชื่อถือหุ้นของบริษัท เนติไทย จำกัด

ด้วยผู้เริ่มก่อการตั้งบริษัท ได้ดำเนินการจดทะเบียนหนังสือบริคณห์สนธิของบริษัทเรียบร้อยแล้ว และบัดนี้ได้มีผู้เข้าชื่อถือหุ้นของบริษัทครบตามจำนวนที่ได้จดทะเบียนไว้แล้วจึงตกลงให้มีการประชุมตั้งบริษัทในวันที่ ๒๐ เมษายน ๒๕๕๔ เวลา ๑๐.๐๐ นาฬิกา ณ บ้านเลขที่ ๓๒/๒-๘ หมู่ที่ ๑๖ ถนนกาญจนาภิเษก แขวงบางระมาด เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร ๑๐๑๗๐ ตามระเบียบวาระการประชุม ดังต่อไปนี้

๑. รับรองบัญชีรายชื่อ ฐานะ และสำนักของผู้เข้าชื่อถือหุ้น พร้อมทั้งจำนวนหุ้นซึ่งต่างคนได้ลงชื่อชื่อไว้ (มาตรา ๑๑๐๗ วรรคสี่)
๒. พิจารณาตั้งข้อบังคับของบริษัท (มาตรา ๑๑๐๘ (๑))
๓. พิจารณาให้สัตยาบันแก่บรรดากิจการที่ผู้เริ่มก่อการตั้งบริษัทได้กระทำ และอนุมัติค่าใช้จ่ายซึ่งจำเป็นต้องจ่ายให้แก่ผู้เริ่มก่อการในการตั้งบริษัท (มาตรา ๑๑๐๘ (๒))
๔. พิจารณากำหนดจำนวนเงินซึ่งจะให้แก่ผู้เริ่มก่อการ (ถ้ามี) (มาตรา ๑๑๐๘ (๓))
๕. พิจารณาเรื่องหุ้นของบริษัท (มาตรา ๑๑๐๘ (๔) และ (๕))
๖. พิจารณาเลือกตั้งกรรมการชุดแรกของบริษัท และกำหนดอำนาจกรรมการ (มาตรา ๑๑๐๘ (๖))
๗. พิจารณาเลือกตั้งผู้สอบบัญชี และกำหนดค่าสินจ้าง (มาตรา ๑๑๐๘ (๖))
๘. เรื่องอื่น ๆ (ถ้ามี)

จึงเรียนมาเพื่อขอเชิญท่านร่วมประชุมตามวัน เวลา และสถานที่
ดังกล่าวด้วย ขอขอบคุณ

ขอแสดงความนับถือ

.....
(นายเนติ สำเร็จ)
ผู้เริ่มก่อการ